

РЕШЕНИЕ

№ 4982

гр. София, 20.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 176 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: **БОРЯНА В. П.А**

при участието на секретаря **ТЕОДОРА ГР. ТОДОРОВА**
като разгледа докладваното от **БОРЯНА В. П.А** Гражданско дело №
20231110134747 по описа за 2023 година

Производството е образувано въз основа на искова молба от “ФИРМА” ЕАД, ЕИК срещу Й. З. П., ЕГН *****, с която по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК са предявени иски с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД вр. чл. 149 ЗЕ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за установяване дължимостта на сумата от 586,42 лева - главница, представляваща стойност на незаплатена топлинна енергия за периода от м.05.2019 г. до м.04.2020 г. за топлоснабден имот, находящ се в гр. С., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 21.02.2023 г. до окончателното изплащане, сумата от 144,38 лева, представляваща лихва за забава върху главницата за топлинна енергия за периода от 15.09.2020 г. до 07.02.2023 г., както и дялово разпределение в размер на 25,23 лева за периода от м.01.2020 г. до м.11.2021 г., ведно със законната лихва от 21.02.2023 г. до окончателното изплащане и сума в размер на 5,29 лева – лихва за периода от 05.03.2020 г. до 07.02.2023 г., за които вземания е издадена заповед за изпълнение от 06.03.2023 г. по гр. д. № 9017/2023 г. по описа на СРС, 176 състав.

Ищецът твърди, че е налице облигационно отношение, възникнало с ответницата въз основа на договор за продажба на топлинна енергия при Общи условия, чиито клаузи съгласно чл. 150 ЗЕ са обвързали потребителите, без да е необходимо изричното им приемане. Поддържа, че е доставил за процесния период на ответницата топлинна енергия, като тя не била заплатила дължимата цена, формирана на база прогнозни месечни вноски и изравнителни сметки, изготвени по реда за дялово разпределение. Твърди, че съгласно общите условия купувачите на топлинна енергия са длъжни да заплащат дължимата цена в 45-дневен срок след изтичане на периода, за

който е доставена енергията. Претендира разноски.

Ответницата е депозирала отговор на исковата молба, с който оспорва предявените срещу нея искове като неоснователни и недоказани. Не оспорва, че е собственик на процесния имот, но оспорва да има качеството клиент на топлинна енергия и между нея и ищеца да е налице валидно облигационно правоотношение по доставка на топлинна енергия. Твърди, че топлоподаването към имота е преустановено през 2002 г., а битовото горещо водоснабдяване през 2010 г., поради което през процесния период не е използвала услугите на дружеството. Оспорва размера на претенциите за главница и лихви, както и представените с исковата молба доказателства. Възразява срещу исканията за допускане на експертизи. Прави възражение за изтекла погасителна давност. Моли за отхвърляне на исковите и претендира разноски.

Третото лице помагач на страната на ищеца „ФИРМА“ ООД не взема становище по исковите.

Съдът, като съобрази събраните доказателства, достигна до следните фактически и правни изводи:

По иска с правна квалификация чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, пр.1 ЗЗД вр. чл. 149 ЗЕ:

Предявеният иск е за установяване съществуването на задължение за заплащане на дължимата цена по договор за продажба на топлинна енергия.

Съгласно чл. 153, ал. 1 от Закона за енергетиката, всички собственици и титуляри на вещно право на ползване в сграда – Е.С., присъединени към абонатна станция или към нейно самостоятелно отклонение, са потребители на топлинна енергия. Понятието потребител на топлинна енергия е дефинирано в разпоредбата на § 1, т. 42 ДР на ЗЕ, съгласно която, в редакцията към процесния период, потребител, респективно задължено лице за заплащане цената на доставена ТЕ във връзка с чл. 155 ЗЕ, е собственик или ползвател на имот, който ползва топлинна енергия с топлоснабдител гореща вода или пара за отопление, климатизация и горещо водоснабдяване. Анализът на законовата уредба мотивира извода, че качеството потребител на топлинна енергия за битови нужди по смисъла на ЗЕ има собственикът на топлоснабдения имот, освен в случаите, когато върху имота има учредено ограничено вещно право на ползване, в който последен случай, потребител по законова дефиниция е ползвателят. Същото следва, както от изричното разглеждане в ЗЕ на хипотезата на учредено вещно право на ползване и нарочно определяне на титуляра на същото като ползвател на доставяната в имота топлинна енергия, така и от общата такава на задълженията на титуляра на вещното право на ползване по чл. 57 ЗС. В този смисъл и Решение № 11 от 29.01.2013 г. на ВКС по гр. д. № 1319/2012 г., III г. о.

Съобразно тълкувателно решение № 2 от 25.05.2017 г. на ВКС по т. д. № 2/2016 г., ОСГК, с приемането на Закона за енергетиката законодателят

регламентира доставката на топлинна енергия в сгради под режим на Е.С. като услуга, която се ползва от самата Е.С.. Макар последната да не е персонифицирана, за отношенията в енергетиката законодателят я разглежда като колективен субект, явяващ се самостоятелен потребител на услугата „доставка на централно отопление“. Поради особения правен субект - сграда в режим на Е.С., е въведено изискване решенията да се вземат с мнозинство, което за присъединяване и преустановяване следва да е квалифицирано. В решението е прието, че при доставката на централно отопление в сградите под режим на Е.С. искането за услугата се прави не от всеки отделен етажнен собственик (той не би могъл да получи енергията, без да ползва сградната инсталация като обща част), а от мнозинството етажни собственици, които по общо правило могат да вземат решения дали и как да бъдат използвани общите части. В отношенията в областта на енергетиката, законодателят приема, че потребител на услугата е цялата Е.С., затова титулярът на права върху отделни обекти може да откаже заплащането на доставено против волята му централно отопление в тези обекти, но не може да откаже заплащането на отдадената от сградната инсталация или от отоплителните уреди в общите части енергия при доставката на централно отопление в сградата.

С оглед на гореизложената нормативна уредба е видно, че възникването на облигационно отношение, съответно и качеството клиент на топлинна енергия, е обусловено единствено от това кой е титуляр на правото на собственост или вещно право на ползване върху съответния топлоснабден имот, явяващ се част от сграда – Е.С., т.е. облигационното отношение между топлопреносното предприятие и титуляра на това право възниква с придобиването на правото на собственост или вещно право на ползване и се прекратява със загубването на същите.

От приетия по Договор от 03.09.1997 г. за покупко-продажба на жилище, сключен по реда на Закона за общинската собственост се установява, че ответницата Й. З. П. е собственик на процесния недвижим имот – апартамент № 79, находящ се в гр. С. От това следва, че по силата на закона между ответницата - потребител и топлопреносното предприятие е възникнало правоотношение по продажба на топлинна енергия при публично известни общи условия без да е необходимо изричното им приемане.

Като страна по това правоотношение, потребителят дължи заплащане на реално потребената въз основа на отчетени единици топлинна енергия от средствата за дялово разпределение - топломери, монтирани на отоплителните тела в жилището, водомер за топла вода и съответна част от стойността на топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация, по данни от общия топломер, монтиран в абонатната станция, с оглед въведения в ЗЕ принцип за реално доставената на границата на собствеността топлинна енергия, при уреждане на отношенията между топлопреносното предприятие и потребителите на ТЕ в сграда – Е.С..

Видно от представените документи от третото лице, за исковите периоди, топлинната енергия е начислена при липса на осигурен достъп до имота за отчет.

За установяване факта на предоставяне на топлинна енергия в обема, съответстващ на претендираната цена, по делото е прието заключение на съдебно-техническа експертиза. Вещото лице установява, че количеството топлинна енергия, постъпило в топлоснабдената сграда, се измерва чрез т.нар. общ топломер, монтиран в абонатната станция. „ФИРМА“ ЕАД ежесечно е извършвала отчети на общия топломер, който е от търговски тип АС и е преминавал метрологичен контрол съгласно Наредбата. Вещото лице установява, че за процесния абонат не се изчислява топлинна енергия за отопление на имот, а само за БГВ. За процесния период абонатът не е осигурил достъп до имота за проверка и отчет /Протокол от 22.06.2020 г./, поради което ТЕ за БГВ в процесния имот се начислява служебно, съгласно изискванията на Наредба Е-РД 04-1/12.03.2020 г. Поради това, за отчетен период 2019/2020 г. има служебно изчислена ТЕ за БГВ на база един брой потребител на топла вода, при служебно определен разход 140л. на денонощие за един потребител. Установено е, че технологичните разходи са приспаднати за сметка на ищеца. При тези данни вещото лице заключава, че ФДР е извършила дяловото разпределение за процесния имот и период в съответствие с действащата нормативна уредба. ОТ „ФИРМА“ ООД са изготвили изравнителни сметки за процесния период. За процесния период в съобщенията към фактурите на „ФИРМА“ ЕАД на абоната не са начислявани суми за БГВ.

Доколкото купувачът дължи цената на реално потребената енергия, то при определяне дължимата цена следва да се вземат предвид не стойностите на прогнозния дял /по фактури/, а тези, които се формират в резултат от изравняване, т.е сумите по изравнителните сметки. Ето защо, за определяне размера на дължимата цена, съдът ползва данните на СТЕ, според която дължимата сума за потребена ТЕ за БГВ е 590,28 лева. Ищецът претендира сума в размер на 586,42 лева, с оглед на което искът следва бъде уважен изцяло, при спазване принципа на диспозитивното начало.

Съгласно разпоредбите на чл. 36 от ОУ на ищеца, задължителни в отношенията с клиенти на ТЕ, чл. 61, ал. 1 Наредба № 16-334/06.04.2007 г. за топлоснабдяването и на чл. 10 от Общите условия на договорите между „ФИРМА“ ЕАД и търговец за извършване на услугата дялово разпределение на топлинната енергия между потребителите в сграда – Е.С., таксите се заплащат от потребителите на топлинна енергия на ищцовото дружество, което от своя страна заплаща цената за извършените услуги на дружествата за дялово разпределение. От приетите по делото писмени доказателства се установява, че дължимата от потребителя цена за услугата дялово разпределение за периода от 01.01.2020 г. до 30.11.2021 г. в размер на 25,23 лева е основателна и следва да бъде уважена изцяло.

По наведеното възражение за изтекла за вземанията погасителна давност:

Ответницата, с отговора на исковата молба, упражнява правото си по чл. 120 от ЗЗД, като прави възражение за изтекла погасителна давност на претендираните от ищеца с исковата молба вземания.

Съгласно разпоредбите на чл. 155 ЗЕ и чл. 156 ЗЕ потребителят на топлинна енергия дължи плащане на цената на същата по предварително определени цени, известни на страните, на месечни вноски с установен в общите условия падеж. Престациите се обединяват от общия правопораждащ факт – облигацията между страните по договор при публично известни общи условия по чл. 150 ЗЕ и имат съществения елемент на периодичните плащания по смисъла на чл. 111, б. "в" ЗЗД – предварително определен и известен на страните момент, в който повтарящото се задължение за плащане трябва да бъде изпълнено, както и определяем размер на същото предвид предварително фиксираните цени за единица топлинна енергия. Горните характеристики на вземанията на топлофикационните дружества за цена на доставената на потребителите топлинна енергия съдър, и при зачитане на Тълкувателно решение №3 от 18.05.2012г. по т.д. 3/2011г. на ОСГТК на ВКС, намира да ги определят като такива на периодично изпълнение по смисъла на чл. 111, б "в" ЗЗД, предвид на което и същите се погасяват с изтичане на установената в същата норма кратка тригодишна давност.

Предвид нормата на чл. 114 ЗЗД погасителната давност започва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо, като давността се прекъсва на основание чл. 116 ЗЗД с предявяването на иск, в случая на заявление по чл. 410 ГПК – на 21.02.2023 г. В тази връзка вземането на ищеца за цена на доставената на ответницата топлинна енергия не е погасено по давност за месечните вноски с падеж след 21.02.2020 г., тоест при съблюдаване чл. 33 от общите условия обхваща вземанията за периода от 01.01.2020 г. до крайната дата на исковия период - 30.04.2020 г. В настоящия случай до датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК – 21.02.2023 г., са изтекли 3 години по отношение на вземането за главница за периода от м.05.2019 г. до м.12.2019 г. включително, тъй като срокът за заплащане на месечното задължение за м.01.2020 г. е бил до 15.03.2020 г. включително, респ. погасителната давност за това вземане е прекъсната с подаване на заявлението. Тук обаче следва да бъде зачетено времето от 13.03.2020 г. до 21.05.2020 г. /общо 70 дни/, през което съгласно чл. 3, т. 2 от Закон за мерките и действията по време на извънредно положение, обявено с Решение на Народното събрание от 13.03.2020 г. и за преодоляване на последиците, давностните срокове, с изтичането на които се погасяват или придобиват права от частноправни субекти, спират да текат.

Предвид това и съобразявайки периода, през който давността е спряла да тече, следва да се приеме, че вземането на ищеца за доставената на ответницата топлинна енергия е непогасено за исковия период м.10.2019 г. –

м.04.2020 г., тъй като отчитайки спирането на давността, вземането на ищеца не е погасено по давност за месечните вноски с падеж след 11.12.2019 г. Срокът за заплащане на месечното задължение за м.10.2019 г. е бил до 15.12.2019 г., поради което вземането за главница е погасено по давност за периода м.05.2019 г. – м.09.2019 г. Предвид изложеното, искът за ТЕ се явява основателен и следва да бъде уважен за сумата от 342,08 лева за периода от м.10.2019 г. до м.04.2020 г., изчислена от съда по реда на чл. 162 ГПК и съобразявайки заключението на СТЕ.

По отношение вземането за дялово разпределение и вземанията за обезщетение за забава възражението за изтекла погасителна давност е неоснователно, доколкото посочените вземания се претендират за период по-кратък от 3 години преди подаване на заявлението по чл. 410 ГПК.

По исковете по чл. 86, ал.1 от ЗЗД:

Основателността на иска предполага наличие на главен дълг и забава в погасяването му. Съгласно чл. 33, ал. 1 от Общите условия, купувачът е длъжен да заплаща месечната сума за топлинна енергия в 45-дневен срок след изтичане на периода, за който се отнася. В конкретния случай, ответницата е била в забава за плащане на главницата за топлинна енергия за периода от 15.09.2020 г. до 07.02.2023 г., като размерът на обезщетението за забава върху установената в производството главница определено от съда съгласно чл. 162 ГПК е в размер на 83,76 лева. Предвид изложеното, искът е основателен и следва да бъде уважен до размера от 83,76 лева, а за разликата над тази сума до пълния предявен размер от 144,38 лева следва да бъде отхвърлен.

По отношение на обезщетението за забава върху цената за услугата дялово разпределение ответницата е била в забава за плащане за периода от 05.03.2020 г. до 07.02.2023 г., като размерът на обезщетението за забава върху цената за услугата дялово разпределение определено от съда съгласно чл. 162 ГПК е в размер на 7,54 лева. Ищецът претендира сума в размер на 5,29 лева, с оглед на което искът следва да бъде уважен изцяло, при спазване принципа на диспозитивното начало.

По отговорността на страните за разноски:

С оглед изхода на спора, право на разноски имат и двете страни.

На основание чл. 78, ал. 1 и ал. 8 ГПК, на ищеца следва да му бъдат присъдени разноски съобразно уважената част от исковете в размер на 314,70 лева за исковото производство (от общо претендирани 525 лева - 25 лева държавна такса, 400,00 лева – депозит за вещо лице по СТЕ, и 100,00 лева – юрисконсултско възнаграждение) и общо 44,96 лева за заповедното производство съразмерно на уважената част от исковете (от общо 75 лева – 25 лева държавна такса и 50 лева юрисконсултско възнаграждение).

При този изход на спора на основание чл. 78, ал. 3 ГПК право на

разноски има и ответницата, която претендира такива за платено адвокатско възнаграждение в размер на 500 лева. Ищецът е релевира възражение за прекомерност на същото, което съдът намира за основателно. С оглед задължителния характер на даденото от СЕС тълкуване на чл. 101, пар. 1 ДФЕС с решение от 25.01.2024 г. по дело С-438/22 на СЕС, съдът следва да откаже да приложи определенияте с Наредба № 1/09.01.2004 г. минимални размери на адвокатските възнаграждения поради нарушаване на забраната на чл. 101, пар. 1 ДФЕС. При това положение за определяне размера на възнаграждението следва да бъде взета предвид фактическата и правна сложност на делото. Ето защо възнаграждението следва да бъде намалено на сумата в размер на 400 лева, като на ответницата следва да бъде присъдена сумата от 160,23 лева съразмерно отхвърлената част от исковете.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по реда на чл. 422, ал. 1 от ГПК, че Й. З. П., ЕГН ***** дължи на „ФИРМА” ЕАД, ЕИК:, на основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД вр. чл. 149 ЗЕ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, **сумата от 342,08 лева**, представляваща стойност на незаплатена топлинна енергия за периода от 01.10.2019 г. до 30.04.2020 г. за топлоснабден имот – апартамент № 79, находящ се в гр. С. аб. №, ведно със законната лихва, считано от 21.02.2023 г. до окончателното изплащане, **сумата от 25,23 лева**, представляваща цена за услугата дялово разпределение за периода 01.01.2020 г. – 30.11.2021 г., ведно със законната лихва, считано от 21.02.2023 г. до окончателното изплащане, **сумата от 83,76 лева** – лихва за забава върху главницата за топлинна енергия за периода от 15.09.2020 г. до 07.02.2023 г. и **сумата от 5,29 лева** – лихва за забава върху главницата за услугата дялово разпределение за периода от 05.03.2020 г. до 07.02.2023 г., като **ОТХВЪРЛЯ** иска с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД вр. чл. 149 ЗЕ за доставена топлинна енергия за сумата над 342,08 лева до пълния предявен размер от 586,42 лева и за периода от 01.05.2019 г. до 30.09.2019 г., като погасен по давност, както и иска с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 86, ал. 1 ЗЗД за лихва за забава върху главницата за топлинна енергия за сумата над 83,76 лева до пълния предявен размер от 144,38 лева, за които вземания е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК 06.03.2023 г., по ч.гр.д. № 9017/2023 г. по описа на СРС, 176 състав.

ОСЪЖДА Й. З. П., ЕГН ***** да заплати на основание чл. 78, ал. 1 и ал. 8 ГПК, на „ФИРМА” ЕАД, ЕИК:, разноски в исковото производство в размер на **314,70 лева** и разноски в заповедното производство по ч.гр.д. № 9017/2023 г. по описа на СРС, 176 състав, в размер на **44,96 лева**.

ОСЪЖДА „ФИРМА” ЕАД, ЕИК: да заплати на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, на Й. З. П., ЕГН, разноски в исковото производство в

размер на **160,23 лева** за адвокатско възнаграждение.

Решението е постановено при участието на „ФИРМА“ ООД, като трето лице - помагач на страната на ищеца.

Решението може да се обжалва пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____